

Opetusministeriö

Viite: Lausuntopyyntö ammattikorkeakoulujen rahoitusmallin uudistamista koskevista asetusluonnoksista VN/2383/2024 ja VN/2385/2024

Hallitus on sitoutunut Suomen koulutustason nostoon ja korkeakoulutuksen aloituspaikkojen lisäämiseen. Samalla suunnataan korkeakoulutusta aiempaa voimakkaammin ensimmäistä tutkintoon suorittaville. Hallituksen tavoitteena on varmistaa osaajien saatavuus ja riittävät koulutusmäärät sekä Suomen houkuttelevuus ulkomaisten osaajien näkökulmasta. Lisäksi pyritään siihen, että koulutuskentän yhteistyön mahdollisuuksia hyödynnetään tehokkaammin ottaen huomioon alueelliset näkökohdat.

Ehdotetussa uudistuksessa vuodesta 2025 alkaen sovellettava ammattikorkeakoulujen rahoitusmalli olisi perusrakenteeltaan samankaltainen kuin sopimuskaudella 2021–2024 voimassa oleva malli. Rahoitusmalli muodostuisi edelleen tuloksiin perustuvasta indikaattoripohjaisesta koulutuksen ja tutkimuksen rahoitusosioista ja tulevaisuuden kyvykkyyksiä luovasta strategiarahoituksesta. Koulutus- ja osaamistason nostamista koskevaa tavoitetta edistettäisiin uusien ensikertaisten opiskelijoiden määrää koskevalla uudella rahoitusperusteella.

Toisen saman tasoisen tutkinnon suorittamisen rahoitusta ei tulisi leikata

Metsäkoulutus ry on huolissaan metsätalousinsinöörikoulutuksen rahoituksen tasosta ja metsäalalle haluavien aikuisopiskelijoiden mahdollisuudesta opiskella metsätalousinsinööriksi. Aikuisopiskelijat ovat motivoituneita, heillä on hyvät valmiudet korkeakouluopiskeluun ja opinnot etenevät hyvin. Lisäksi he toimivat vertaistukena nuoremmille opiskelijoille, jotka pääsääntöisesti ovat ensikertalaisia. Metsäalan aikuisopiskelijat työllistyvät hyvin valmistuttuaan metsäalalle.

Uudistuksen uhkana on jatkuvan oppimisen edellytysten heikkeneminen ja sitä kautta osaavan työvoiman tarjonnan heikkeneminen. Aikuisopiskelijoiden alan vaihtamisen kannustimet heikkenevät entisestään, kun huomioidaan aikuiskoulutustuen lakkauttaminen syksyllä 2024 ja suunnitelmat muuttaa aikaisempi tuki lainaperustaiseksi. Työelämä muuttuu voimakkaasti ja osaamistarpeet sen myötä. Uudistuksella ei tulisi heikentää työelämässä olevien ihmisten uudelleen kouluttautumisen ja jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia.

Metsäkoulutus ry pitää merkittävää rahoituksen painottamista ensikertalaisiin hakijoihin ja laajojen ensikertalaiskiintiöiden käyttöönoton kannustamiseen riskinä. Olemme huolissamme siitä, että uudistus voi johtaa oppilaitoksissa siihen, että heillä ei ole taloudellisia resursseja ja edellytyksiä järjestää aikuisopiskelijoille ja alan vaihtajille koulutusta. Metsäalalla aikuisopiskelijat ja alan vaihtajat ovat tärkeässä roolissa yritysten osaavan työvoiman saatavuuden näkökulmasta.

Asetusluonnoksessa esitetään, että jos tutkinnon suorittanut on aiemmin suorittanut suomalaisessa korkeakoulussa alemman korkeakoulututkinnon tai ammattikorkeakoulututkinnon, toista tutkintoa painotetaan kertoimella 0,5. **Metsäkoulutus ry esittää, että yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen mahdollisuuksia kouluttaa toisen saman tasoisen tutkinnon suorittaneita ei heikennettäisi kerrointa alentamalla.**

Korkeakoulujen välistä yhteistyötä sekä korkeakoulujen ja yritysten välistä yhteistyötä tulee vahvistaa rahoituskannustimilla

Metsäkoulutus ry pitää oikean suuntaisena, että strategiarahoituksen osuus säilyy ennallaan, mutta strategiarahoitusta kohdennetaan korkeakoululähtöisesti kunkin ammattikorkeakoulun strategiseen kehittämiseen, profiloitumiseen sekä yhteistyön ja työnjaon tukemiseen. Rahoitusmalli tunnistaa edelleen koulutuksen ja tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan perustavaa laatua olevan yhteyden. Korkeakoulut päättäisivät jatkossakin itsenäisesti niille myönnetyn rahoituksen käytöstä omien käytänteidensä mukaisesti. **Metsäkoulutus ry:n mielestä asetuseroituksen tulee tukea paremmin korkeakoulujen ja yritysten välistä yhteistyötä, kuten tutkimusta sekä innovaatioiden ja niiden kaupallistamista koskevaa yhteistyötä. Yhteistyön lisääminen edellyttää korkeakouluille riittäviä rahoituskannusteita.**

Esitetty rahoitusmalli ei kannusta yhteistyöhön korkeakoulujen kesken. Käytännössä malli, jossa jotain harvinaista tutkinnon osaa tai kokonaista koulutusta järjestettäisiin usean koulutuksen järjestäjän kesken, on mahdoton. Esityksessä tulisi luoda kannusteet korkeakoulujen paremmalle yhteistyölle. Ristiin opiskelun mahdollisuuksia lisäämällä pystyttäisiin säästämään korkeakoulujen resursseja, erikoistumaan nykyistä enemmän sekä hyödyntämään jokaisen korkeakoulun parasta osaamista opiskelijan hyödyksi ja työelämän moninaisten osaamistarpeiden saavuttamiseksi.

Laadullisten rahoituskriteerien osuutta kokonaisrahoituksesta tulisi nostaa nykyisestä

Uudistuksessa perusrahoituksella korkeakouluille turvataan resurssit niiden lakisääteisten tehtävien hoitamiseen ja edellytykset toiminnan pitkäjänteiseen kehittämiseen. Metsäkoulutus ry pitää tätä hyvänä asiana, mutta haluaa korostaa laadullisten rahoituskriteerien riittävää osuutta kokonaisrahoituksesta tärkeänä. Vaarana on, että asetuseroituksen esitetyt rahoituskriteerit kannustavat liian vahvasti tutkintomääriin ja tutkintojen suorittamiseen. **Työelämä- ja opiskelijapalautteella sekä työllistymisellä tulee olla riittävä painoarvo rahoituksen määrätymisessä. Laadullisten rahoituskriteerien osuutta kokonaisrahoituksesta tulisi nostaa nykyisestä, jotta koulutuksen laatu turvataan ja hallituksen tavoite varmistaa osaajien saatavuus toteutuu.**

Kunnioitavasti

Metsäkoulutus ry

Ville Manner

Anssi Niskanen

Toiminnanjohtaja

Puheenjohtaja

Metsäkoulutus ry on valtakunnallinen yhdistys, joka kehittää metsäalan koulutusta ja sen vetovoimaa. Metsäkoulutus ry yhdistää metsäalan työelämän ja kaikki koulutusasteet. Jäseniä yhdistyksessä on 51.

www.metsakoulutusry.fi